

Klimakriterier i plan- og bygningsbehandling

Webinar *Klimakrav i kommunale plansaker*, arr Miljødirektoratet,

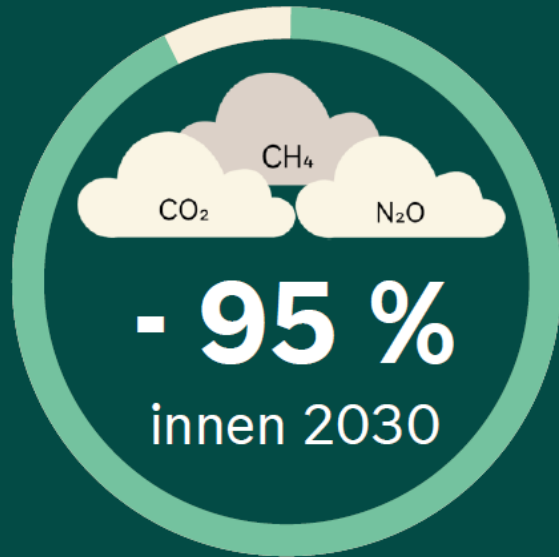
08.06.2021

Helene Egeland

Klimaleder

Plan- og bygningsetaten, Oslo kommune

Klimamålene til Oslo

Direkte utslipp

Oslos klimagassutslipp i 2030 er redusert med 95 prosent sammenliknet med 2009, og med 52 prosent innen 2023

Klimarobust

Oslos evne til å tåle klimaendringer er styrket fram mot 2030, og byen utvikles slik at den er rustet for de endringene som forventes fram mot 2100

Energi

Oslos samlede energiforbruk i 2030 er redusert med 10 prosent sammenliknet med 2009

Skog og areal

Oslos natur skal forvaltes slik at naturlige karbonlagre i vegetasjon og jordsmonn blir ivaretatt, og opptaket av klimagasser i skog og annen vegetasjon øker mot 2030

Indirekte utslipp

Oslos bidrag til klimagassutslipp utenfor kommunen er betydelig lavere i 2030 enn i 2020

Kriteriesett for klimavurderinger

6 hovedtemaer:

- Grønn mobilitet
- Blågrønn struktur
- Overvannshåndtering
- Energiløsninger
- Gjenbruk og materialvalg
- Fossilfri byggefase

Belyser klimagassutslipp og klimatilpasning

Under hvert tema: 2-6 kriterier som skal vurderes kvalitativt i alle plansaker

Oversikt over klimakriteriene

Mål: For å nå Oslo kommunes vedtatte klimamål om 95 % utslippsreduksjon og økt klimarobusthet i 2030, skal alle planforslag redegjøre for hvordan det tilrettelegges for at utbyggingsprosjektene:

1. har lave direkte klimagassutslipp, og bidrar til å redusere indirekte klimagassutslipp
2. er robuste mot klimaendringer og ikke øker klimasårbarheten i området

Tegnforklaring: (u) = utslipp / (t) = tilpasning

Tema	Kriterier
Grønn mobilitet	<ul style="list-style-type: none"> • Fortette Oslo innenfra og ut, langs banenettet og ved kollektivknutepunkter, på en robust og klimatilpasset måte (u/t) • Tilrettelegge for grønn mobilitet (gange, sykkel og kollektivtransport) og begrense personbilbruk (u) • Opparbeide infrastruktur for grønn mobilitet som tåler framtidige klimaendringer (t) • Begrense parkering for personbil og legge til rette for parkering for sykkel og miljøvennlige kjøretøy, iht. parkeringsnormen (u)
Blågrønn struktur	<ul style="list-style-type: none"> • Bevare eksisterende grønnstruktur og grønne elementer, herunder store trær, skog, myr og jordsmonn med høyt karboninnhold (CO2-lagre) (u) • Bevare, opparbeide og utvide blågrønne elementer og korridorer, og sikre en sammenhengende blågrønn struktur med økt biologisk mangfold (t)
Overvannshåndtering	<ul style="list-style-type: none"> • Håndtere overvann åpent og lokalt på egen tomt og i et områdeperspektiv ved å følge tretrinnstrategien: <ul style="list-style-type: none"> ▸ Trinn 1: fange opp og infiltrere små nedbørmengder (t) ▸ Trinn 2: forsinke og fordrye større nedbørmengder (t) ▸ Trinn 3: bevare eller etablere trygge flomveier (t)
Energiløsninger	<ul style="list-style-type: none"> • Vurdere klimavennlige og ressursbesparende energiløsninger i et områdeperspektiv, f.eks. ved å: <ul style="list-style-type: none"> ▸ Etablere samspillløsninger med nærliggende bygg og anlegg (u) ▸ Koble til fjernvarmenettet for oppvarming dersom planområdet er innenfor konsesjonsområdet (u) ▸ Produsere elektrisitet, varme eller kjøling lokalt fra fornybare kilder (u)
Gjenbruk og materialvalg	<ul style="list-style-type: none"> • Unngå riving av eksisterende bygninger (u) • Gjenbruke teknisk infrastruktur, bygninger, bygningsmasse, bygningskomponenter og/eller byggematerialer (u) • Benytte materialer med lave utslipp gjennom hele livsløpet, inkludert produksjon og transport (u) • Benytte materialer med lang levetid, som vil tåle framtidige klimaendringer (u/t) • Benytte materialer som er egnet for gjenbruk (u) • Planlegge for framtidig fleksibilitet i bygg, og tilrettelegge for sambruk (u)
Fossilfri byggefase	<ul style="list-style-type: none"> • Unngå bruk av fossil energi og tilstrebe bruk av utslippsfrie løsninger i anleggsarbeidene og ved transport til og fra anleggsplassen (u) • Redusere transport til og fra anleggsplassen (u) • Sørge for lokal og klimavennlig massehåndtering (u)
Samlet vurdering	Klimakriteriene brukes i plan- og byggesaksbehandling, som utgangspunkt for vurdering og synliggjøring av klimagassutslipp og klimatilpasning.

Bruk av klimakriterier:

1. Et bevisstgjørende **verktøy** i dialogfase
 2. For å **vurdere og synliggjøre** klimakonsekvenser
- Ikke alle kriteriene er krav
 - Behov for klargjøringer i lovverket – parallelt arbeid
 - 1. Uklare hjemler
 - 2. Mangel på hjemler

Kriterier for vurdering av klimakonsekvenser i planprosessen

En veileder for forslagsstillere
og fagkyndige

Per 10.06.2020

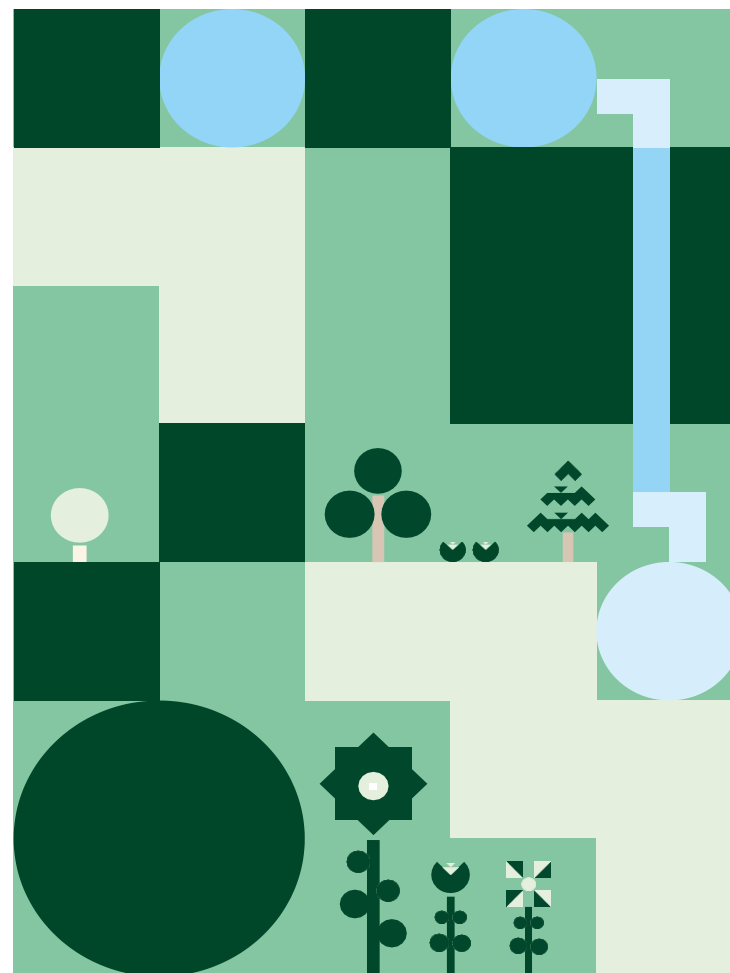
Kriterier for grønn mobilitet

- ▶ Fortette Oslo innenfra og ut, langs banenettet og ved kollektivknutepunkter, på en robust og klimatilpasset måte
- ▶ Tilrettelegge for grønn mobilitet (gange, sykkel og kollektivtransport), og begrense personbilbruk
- ▶ Opparbeide infrastruktur for grønn mobilitet som tåler framtidige klimaendringer
- ▶ Begrense parkering for personbil og legge til rette for parkering for sykkel og miljøvennlige kjøretøy, iht. parkeringsnormen

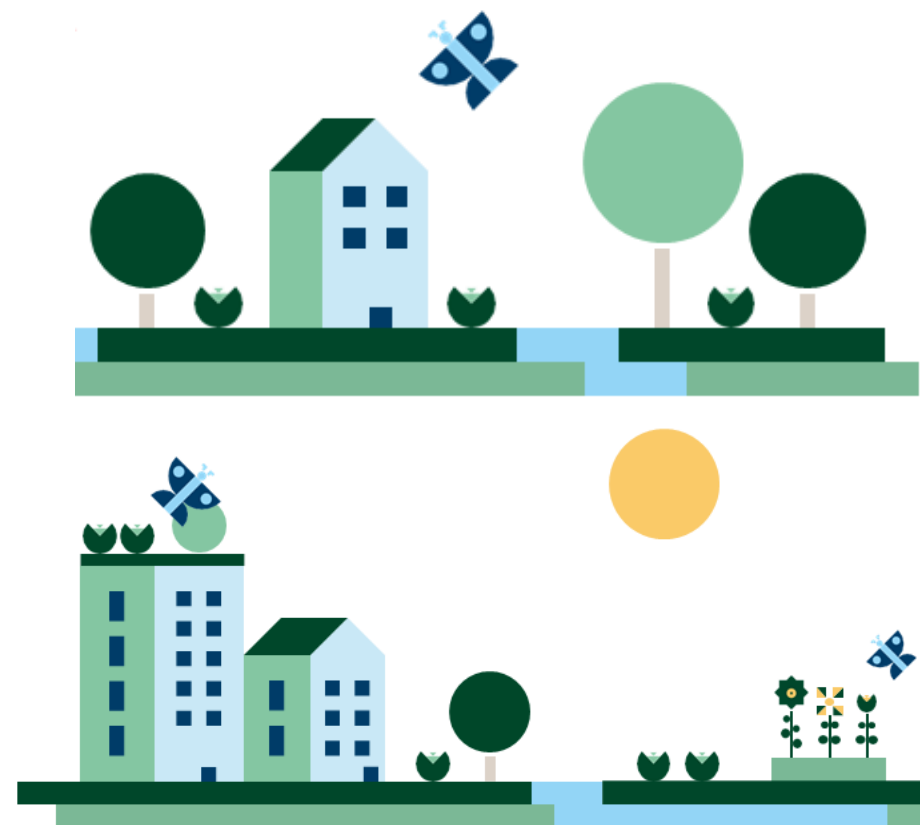
Kriterier for blågrønn struktur

- ▶ Bevare eksisterende grønnstruktur og grønne elementer, herunder store trær, skog, myr og jordsmonn med høyt karboninnhold (CO2-lagre)
- ▶ Bevare, opparbeide og utvide blågrønne elementer og korridorer, og sikre en sammenhengende blågrønn struktur med økt biologisk mangfold

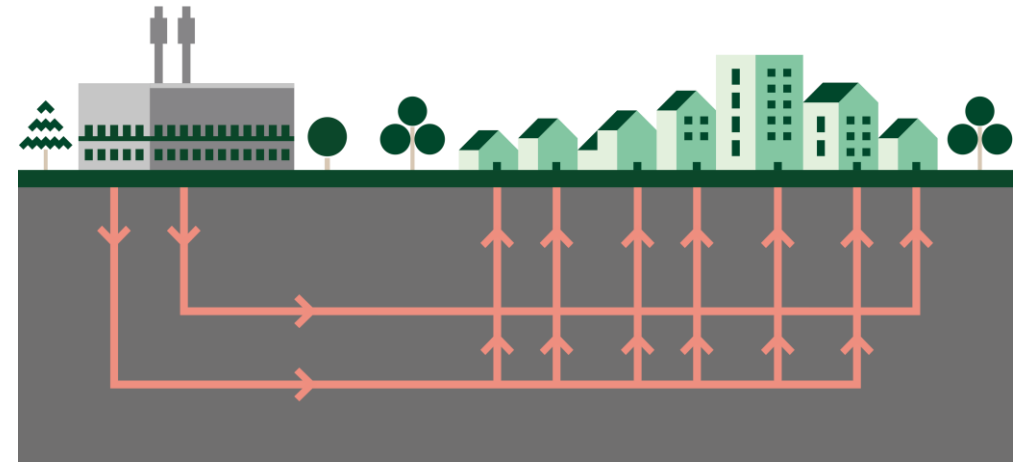
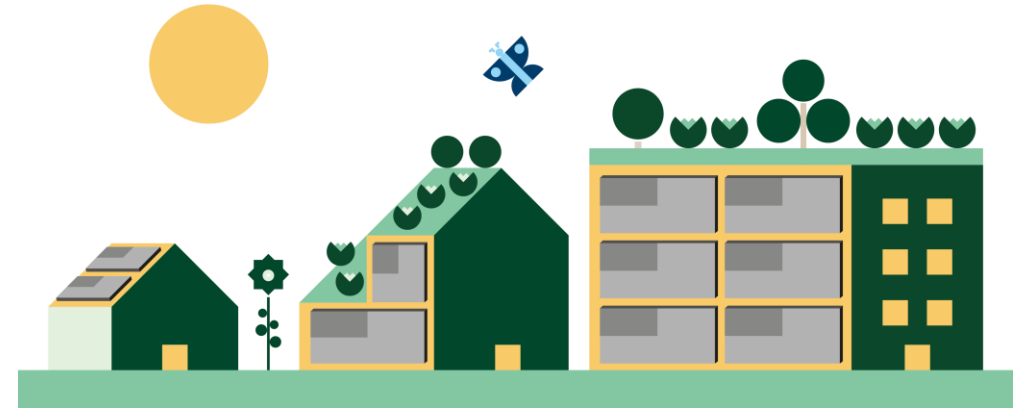
Kriterier for overvannshåndtering

- ▶ Håndtere overvann åpent og lokalt på egen tomt og i et områdeperspektiv ved å følge tretrinnsstrategien
- ▶ Trinn 1: Fange opp og infiltrere små nedbørsmengder
- ▶ Trinn 2: Forsinke og fordrøye større nedbørsmengder
- ▶ Trinn 3: Bevare eller etablere trygge flomveier

Kriterier for energiløsninger

- ▶ Vurdere klimavennlige og ressursbesparende energiløsninger i et områdeperspektiv, f.eks. ved å:
 - Etablere samspillsløsninger med nærliggende bygg og anlegg
 - Koble til fjernvarmenettet for oppvarming dersom planområdet er innenfor konsesjonsområdet
 - Produsere elektrisitet, varme eller kjøling lokalt fra fornybare kilder

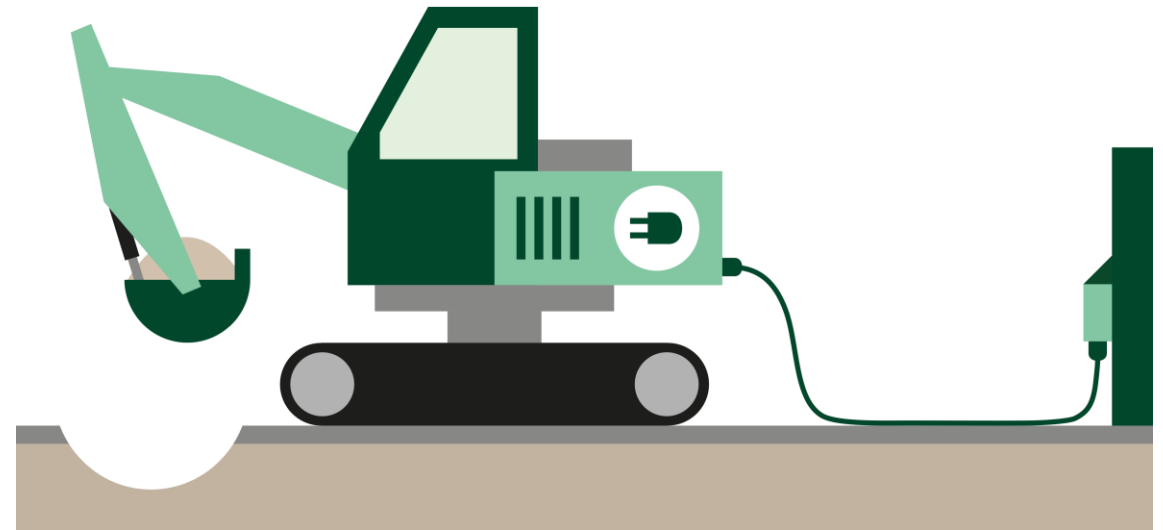
Kriterier for gjenbruk og materialvalg

- ▶ Unngå riving av eksisterende bygninger
- ▶ Gjenbruke teknisk infrastruktur, bygninger, bygningsmasse, bygningskomponenter og/eller byggematerialer
- ▶ Benytte materialer med lave utslipp gjennom hele livsløpet, inkludert produksjon og transport
- ▶ Benytte materialer med lang levetid, som vil tåle framtidige klimaendringer
- ▶ Benytte materialer som er egnet for gjenbruk
- ▶ Planlegge for framtidig fleksibilitet i bygg, og tilrettelegge for sambruk

Kriterier for fossilfri byggefase

- ▶ Unngå bruk av fossil energi og tilstrebe bruk av utslippsfrie løsninger i anleggsarbeidene og ved transport til og fra anleggsplassen
- ▶ Redusere transport til og fra anleggsplassen
- ▶ Sørg for lokal og klimavennlig massehåndtering

Klimavurderinger i plansaksbehandling

- ▶ Klimasats 2020-prosjekt.
- ▶ Bakgrunn:
 - Oslos klimastrategi
 - Hvordan etterspørre og vurdere prosjekters klimafotavtrykk på plansaksbehandlingsnivå
- ▶ Mål
 - Hvordan få på plass et rammeverk som gjør at vi har et bedre grunnlag for å gjøre skjønsmessige vurderinger av klima
- ▶ Samarbeid mellom plan- og bygningsetatene og klimaetatene i Oslo kommune og Bergen kommune

Ferdigstilles ved utgangen av året

Takk for meg

Har du spørsmål?

Kontaktinfo: helene.egeland@pbe.oslo.kommune.no

